

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. gruodžio 12 d.*

„Aplinka — Atliekos — Sąvoka — Direktyva 2006/12/EB — Atliekų vežimas —
Pranešimas kompetentingoms nacionalinėms institucijoms — Reglamentas (EEB) Nr. 259/93 —
Medžiagos ar daikto atsikratymas, ketinimas atsikratyti arba pareiga atsikratyti“

Sujungtose bylose C-241/12 ir C-242/12

dėl *Rechtbank te Rotterdam* (Nyderlandai) 2012 m. gegužės 11 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. gegužės 18 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamosiose bylose prieš

Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV (C-241/12),

Belgian Shell NV (C-242/12)

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas, einantis pirmosios kolegijos teisėjo pareigas, K. Lenaerts, teisėjai A. Borg Barthet (pranešėjas), E. Levits ir M. Berger,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. kovo 6 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV ir Belgian Shell NV*, atstovaujama *advocaten* R. Fibbe ir R. Laan,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. de Ree ir C. Wissels,

— Europos Komisijos, atstovaujamos A. Alcover San Pedro, D. Düsterhaus ir P.-J. Loewenthal,

susipažinęs su 2013 m. birželio 18 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: olandų.

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą pateikti dėl sąvokos „atliekos“, kaip ji suprantama pagal 1993 m. vasario 1 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 259/93 dėl atliekų vežimo Europos bendrijos viduje, į Bendriją ir iš jos priežiūros ir kontrolės (OL L 30, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 176), iš dalies pakeistą 2001 m. gruodžio 28 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2557/2001 (OL L 349, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 378, toliau – Reglamentas Nr. 259/93), ir 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL L 190, p. 1), išaiškinimo.
- 2 Šie prašymai pateikti nagrinėjant dvi baudžiamąsias bylas, iškeltas atitinkamai *Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV* ir *Belgian Shell NV* (toliau kartu – *Shell*) dėl labai mažai sieros turinčio dyzelino, netyčia susimaišiusio su metilo ir tretinio butilo eteriu, siuntos (toliau – nagrinėjama siunta) vežimo iš Belgijos į Nyderlandus.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 259/93

- 3 Reglamento Nr. 259/93 6, 9 ir 18 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„kadangi svarbu organizuoti atliekų vežimo priežiūrą ir kontrolę, atsižvelgiant į aplinkos išsaugojimo, apsaugojimo bei jos kokybės gerinimo būtinybę;

<...>

kadangi apie atliekų vežimą privaloma iš anksto pranešti kompetentingoms institucijoms, kad jos būtų tinkamai informuotos ypač apie atliekų rūšį, vežimą, šalinimą ar panaudojimą ir galėtų imtis būtinų priemonių aplinkai ir žmonėms apsaugoti bei turėtų galimybę pareikšti pagrįstus prieštaravimus dėl atliekų vežimo;

<...>

kadangi nelegalių pervežimų atveju asmuo, kaltas dėl tokių pervežimų, privalo atliekas pasiimti atgal ir (arba) pašalinti ar panaudoti alternatyviu ir aplinkosaugos požiūriu tinkamu būdu; kadangi, jei jis to nepadarė, privalo įsikišti siunčiančiosios ar paskirties vietos kompetentingos institucijos.“

- 4 Pagal Reglamento Nr. 259/93 2 straipsnį:

„a) „atliekos“ apibrėžiamos taip, kaip jos yra apibrėžtos [1975 m. liepos 15 d. Tarybos] Direktyvos 75/442/EEB [dėl atliekų (OL L 194, p. 39; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 23)] 1 straipsnio a punkte;

<...>

h) „gavėjas“ – asmuo ar įmonė, kuriam arba kuriai siunčiamos atliekos panaudoti ar šalinti;

i) „šalinimas“ vartojamas kaip apibrėžta Direktyvos 75/442/EEB 1 straipsnio e punkte;

<...>

- k) termino „panaudojimas“ apibrėžimas atitinka Direktyvos 75/442/EEB 1 straipsnio f punkte pateiktą apibrėžimą.“
- 5 Reglamento Nr. 259/93 II antraštinė dalis „Atliekų vežimas iš vienos valstybės narės į kitą“ apima A skyrių, susijusį su šalinti vežamoms atliekoms taikoma procedūra, kuriame numatytas 3 straipsnis. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta:
- „Kai, nepažeisdamas 25 straipsnio 2 dalies ir 26 straipsnio 2 dalies, pranešėjas ketina vežti atliekas šalinimui iš vienos valstybės narės į kitą ir (arba) pervežti jas tranzitu per vieną ar kelias valstybes nares, jis apie tai praneša paskirties kompetentingai institucijai ir pranešimo kopiją pasiunčia siunčiančiajai ir tranzito valstybių kompetentingoms institucijoms bei gavėjui.“
- 6 Pagal šio reglamento 5 straipsnio 1 dalį vežti galima tik tada, kai pranešėjas gauna paskirties kompetentingos institucijos leidimą.
- 7 Reglamento Nr. 259/93 II antraštinės dalies B skyrius susijęs su procedūra, taikoma naudoti skirtoms atliekoms vežti. Šio reglamento 6 straipsnio, kurį apima šis skyrius, 1 dalyje nustatyta:
- „Kai pranešėjas panaudojimui skirtas atliekas, išvardytas III priede, ketina siųsti iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę ir (arba) pervežti jas tranzitu per vieną ar kelias valstybes nares, nepažeisdamas 25 straipsnio 2 dalies ir 26 straipsnio 2 dalies, jis apie tai praneša paskirties kompetentingai institucijai, o pranešimo kopijas nusiunčia siunčiančiajai ir tranzito kompetentingoms institucijoms bei gavėjui.“
- 8 Pagal šio reglamento 26 straipsnio 1 dalį:
- „Bet koks atliekų vežimas:
- a) nepranešus visoms atitinkamoms kompetentingoms institucijoms kaip numato šis reglamentas arba
- b) negavus atitinkamų kompetentingų institucijų sutikimo kaip numato šis reglamentas;
- <...>
- laikomas nelegaliu vežimu.“

Reglamentas Nr. 1013/2006

- 9 Pagal Reglamento Nr. 1013/2006 2 straipsnį „atliekos – kaip apibrėžta [2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos] Direktyvos 2006/12/EB [(OL L 114, p. 9)] 1 straipsnio 1 dalies a punkte“.
- 10 Šio reglamento 61 straipsnio 1 dalyje numatyta:
- „Nuo šio reglamento taikymo dienos Reglamentas (EEB) Nr. 259/93 ir Sprendimas 94/774/EB panaikinami nuo 2007 m. liepos 12 d.“
- 11 Šio reglamento 64 straipsnio 1 dalyje nustatyta:
- „Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
Jis taikomas nuo 2007 m. liepos 12 d.“

Direktyva 2006/12

12 Direktyvos 2006/12 2–4 ir 6 konstatuojamose dalyse numatyta:

- „2) Pagrindinis visų nuostatų dėl atliekų tvarkymo tikslas turėtų būti žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga nuo kenksmingo poveikio, kylančio dėl atliekų surinkimo, vežimo, apdorojimo, saugojimo ir išvertimo.
- 3) Atliekų tvarkymo veiksmingumui Bendrijoje pagerinti reikia bendros terminijos ir atliekų sąvokos apibrėžimo.
- 4) Efektyvus ir nuoseklus atliekų šalinimo ir panaudojimo reglamentavimas, išskyrus tam tikras išimtis, turėtų būti taikomas kilnojamajam turtui, kurio savininkas atsikrato, ketina arba privalo atsikratyti.

<...>

- 6) Valstybės narės, siekdamos aukšto aplinkos apsaugos lygio, <...> [turi imtis veiksmų], kuriais užtikrinamas atsakingas atliekų šalinimas ir panaudojimas <...>“.

13 Šios direktyvos 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) „*atliekos*“ reiškia medžiagą ar daiktą, patenkančią į I priede nustatytas kategorijas, kurių atliekų turėtojas atsikrato, ketina atsikratyti arba privalo atsikratyti;
- b) „*gamintojas*“ reiškia visus asmenis, dėl kurių veiklos susidaro atliekos („pirminis gamintojas“) ir (arba) visus asmenis, kurie vykdo pirminį tvarkymą, maišymą ar kitas operacijas, pakeičiančias šių atliekų pobūdį ar sudėtį;
- c) „*turėtojas*“ reiškia atliekų gamintoją arba fizinį ar juridinį asmenį, kuris tas atliekas turi;

<...>

- e) „*šalinimas*“ reiškia bet kurią operaciją, išvardytą IIA priede;
- f) „*panaudojimas*“ reiškia bet kurią operaciją, išvardytą IIB priede;

<...>

2. 1 dalies a punkte nurodytais atvejais Komisija, veikdama 18 straipsnio 3 dalyje numatyta tvarka, sudaro sąrašą atliekų, priklausančių I priede nurodytoms kategorijoms. Šis sąrašas yra reguliariai peržiūrimas ir prireikus pataisomas tokia pat tvarka.“

14 Šios direktyvos 4 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad atliekos būtų panaudotos ar pašalintos nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nenaudojant procesų ar būdų, galinčių pakenkti aplinkai <...>.

2. Valstybės narės taip pat imasi būtinų priemonių uždrausti atliekų išmetimą, išvertimą ar nekontroliuojamą šalinimą.“

15 Pagal šios direktyvos 8 straipsnį:

„Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bet kuris atliekų turėtojas:

- a) pasirūpintų, kad atliekas sutvarkytų privatus ar valstybinis atliekų surinkėjas arba įmonė, vykdanči IIA arba IIB prieduose nurodytas operacijas, arba
- b) panaudotų ar pašalintų atliekas pats pagal šios direktyvos nuostatas.“

16 Direktyvos 2006/12 20 straipsnyje numatyta:

„Direktyva 75/442/EEB yra panaikinama nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į vidaus teisę terminais, numatytais III priedo B dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal IV priede pateiktą atitikties lentelę.“

17 Remiantis Direktyvos 2006/12 21 straipsniu, ji įsigaliojo 2006 m. gegužės 17 d.

18 Šios direktyvos I priede išvardytos šios atliekų kategorijos:

„<...>

Q2 Produktai, neatitinkantys gaminio charakteristikos.

<...>

Q4 Išsipyliusios, pamestos ar avariją patyrusios medžiagos, įskaitant bet kurias medžiagas, įrenginius ir kt., užterštus tokios avarijos metu.

<...>

Q7 Medžiagos, kurios nebetinka naudoti (pvz., užterštos rūgštys, užteršti tirpikliai, panaudotos grūdininimo druskos ir t. t.).

<...>

Q14 Produktai, netinkami naudoti jų turėtojui (pvz., žemės ūkio, buitinės, biuro, komercinės ir prekybos atliekos ir t. t.).

<...>

Q16 Bet kurios medžiagos, junginiai ar produktai, neminimi pirmiau išvardytose kategorijose.“

19 Šios direktyvos IIB priede numatytas toks atliekų panaudojimo operacijų sąrašas:

„R1 Panaudojimas kaip kuro ar kitos priemonės energijai gauti.

R2 Tirpiklių atnaujinimas ir (arba) regeneravimas.

R3 Organinių medžiagų, nenaudojamų kaip tirpikliai, perdirbimas (atnaujinimas) (įskaitant kompostavimą ir kitus biologinio perdirbimo metodus).

R4 Metalų ir metalų junginių perdirbimas ir (arba) atnaujinimas.

- R5 Kitų neorganinių medžiagų perdirbimas (atnaujinimas).
- R6 Rūgščių arba bazių regeneravimas.
- R7 Taršai mažinti skirtų sudėtinių dalių naudojimas.
- R8 Katalizatorių sudėtinių dalių naudojimas.
- R9 Pakartotinis naftos rafinavimas arba kitoks pakartotinis naftos produktų naudojimas.
- R10 Apdorojimas žemėje, naudingas žemės ūkiui ar gerinantis aplinkos būklę.
- R11 Atliekų, gautų atliekant bet kurią iš R1–R10 punktuose nurodytų operacijų, panaudojimas.
- R12 Pasikeitimas atliekomis, siekiant taikyti joms bet kurią iš R1–R11 naudojimo būdų.
- R13 Atliekų saugojimas prieš bet kurią iš R1–R12 naudojimo būdų (išskyrus laikinąjį saugojimą prieš surinkimą atliekų susidarymo vietoje).“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

- 20 2006 m. rugsėjo 3 d. *Shell* pakrovė labai nedidelį sieros kiekį turinčio dyzelino (toliau – dyzelinas) siuntą į tanklaivį, kad šis pristatytų ją klientui į Belgiją (toliau – Belgijos klientas).
- 21 Pristačius nagrinėjamą siuntą šiam klientui, paaiškėjo, kad kraunant tanklaivio rezervuaruose buvo metilo ir tretinio butilo eterio (toliau – MTBE) likučių, su kuriais susimaišė dyzelinas.
- 22 Kadangi šios siuntos degimo laipsnis buvo per žemas tam, kad ją galima būtų parduoti kaip dyzelinių variklių degalus pagal pradinę paskirtį, o gavėja negalėjo sandėliuoti mišinio, atsižvelgdama į savo aplinkosaugos leidimą, ji grąžino siuntą *Shell* – ši ją nugabeno į Nyderlandus.
- 23 *Rechtbank te Rotterdam* (Roterdamo apygardos teismas) prokuratūra teigia, kad vežamas iš Belgijos į Nyderlandus nagrinėjamas produktas buvo atliekos ir kad *Shell* dėl to, kad nesilaikė Reglamento Nr. 259/93 15 straipsnyje numatytos pranešimo procedūros, yra kalta dėl nelegalaus vežimo, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 26 straipsnio 1 dalį.
- 24 Tačiau *Shell* tvirtina, kad nagrinėjama siunta negali būti laikoma atliekomis.
- 25 Atsižvelgdamas į tai, kad sprendimai jo nagrinėjamose bylose priklauso nuo sąvokos „atliekos“, kaip tai suprantama pagal reglamentus Nr. 259/93 ir 1013/2006, išaiškinimo, *Rechtbank te Rotterdam* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
  - „1) Ar dyzelino siunta turi būti laikoma atliekomis, kaip tai suprantama pagal [reglamentus Nr. 259/93 ir 1013/2006], atsižvelgiant į šias aplinkybes:
    - siuntą sudaro [labai mažai sieros turintis dyzelinas], netyčia sumaišytas su metilo ir tretinio butilo eteriu;
    - pristačius siuntą pirkėjui paaiškėja, kad dėl susimaišymo siunta neatitinka pirkėjo ir pardavėjo sutartos charakteristikos (todėl ji „neatitinka gaminio charakteristikos“);
    - pardavėjas siuntą pirkėjo reikalavimu pagal pirkimo–pardavimo sutartį atsiima ir grąžina sumokėtą kainą;

— pardavėjas ketina siuntą – prireikus sumaišytą su kitu produktu – pateikti atgal rinkai?

2) Jei atsakymas į pirmąjį klausimą yra teigiamas:

a) ar esant minėtoms faktinėms aplinkybėms galima nustatyti momentą, nuo kurio produktas laikomas atliekomis?

b) ar siunta tam tikru momentu – tarp tiekimo pirkėjui ir pardavėjo ar jo vardu naujo mišinio padarymo – nebekvalifikuojama kaip atliekos, ir, jei taip, kuriuo momentu?

3) Ar atsakymui į pirmąjį klausimą svarbu tai, kad:

— siunta, panašiai kaip nemišytas [dyzelinas], galėtų būti naudojama kaip kuras, bet dėl mažesnio degimo laipsnio nebeatitinka (saugumo) reikalavimų;

— pirkėjas pagal išduotą aplinkosaugos leidimą negali sandėliuoti siuntos dėl šios naujos sudėties;

— pirkėjas negali naudoti siuntos numatytu tikslu – parduoti kaip dyzelino degalinėse;

— pirkėjas ketino grąžinti siuntą pardavėjui pagal pirkimo–pardavimo sutartį arba neketino to daryti;

— pardavėjas iš tikrųjų ketino atsiimti siuntą, kad ją sumaišytų ir pateiktų atgal rinkai;

— siunta gali būti apdorota grąžinant produktą į pradinę būklę arba pagaminant iš jos kitą produktą, kuris gali būti pateiktas rinkai už panašią į pradinės [dyzelino] siuntos rinkos kainą, arba jos negalima taip apdoroti;

— šis apdorojimas grąžinant produktą į pradinę būklę yra įprastas gamybos procesas;

— tokios būklės siuntos, kokią ją atsiima pardavėjas, rinkos kaina yra (beveik) identiška produkto, atitinkančio sutartas gaminio charakteristikas, kainai;

— atsiimta tokios būklės, kokia yra atsiimant, neapdorota siunta gali būti parduota rinkoje;

— prekyba tokiais produktais, kokie sudaro siuntą, yra įprasta ir atitinkamoje rinkoje nelaikoma prekyba atliekomis?“

26 2012 m. liepos 2 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-241/12 ir C-242/12 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimtas galutinis sprendimas.

Dėl prejudicinių klausimų

27 Prejudiciniais klausimais, kuriuos reikia išnagrinėti kartu, *Rechtbank te Rotterdam* iš esmės klausia, ar reikia laikyti atliekomis, kaip tai suprantama pagal reglamentus Nr. 259/93 ir 1013/2006, dyzelino siuntą, kuri kraunama į tanklaivį buvo netyčia sumaišyta su kita medžiaga ir kurią pristačius pirkėjui paaiškėja, kad ji neatitinka nei sutartų charakteristikų, nei saugumo reikalavimų dėl per žemo degimo laipsnio, o dėl naujos sudėties pirkėjas negali šios siuntos sandėliuoti dėl aplinkosaugos leidimo ar parduoti savo degalinėse kaip dyzeliniams varikliams skirtų degalų pagal paskirtį, dėl to pirkėjo reikalavimu ji buvo grąžinta pardavėjui, šis ketina ją vėl pateikti rinkai, sumaišęs su kitu produktu.

- 28 Visų pirma reikia pažymėti, kad Reglamentas Nr. 1013/2006, kuri išaiškinti prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, *ratione temporis* netaikomas pagrindinėse bylose, nes, kaip matyti iš bylų medžiagos, nagrinėjama siunta 2006 m. rugsėjo mėn. buvo pakrauta į laivą, plaukiantį į Nyderlandus.
- 29 Iš tiesų pakanka šiuo klausimu priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1013/2006 64 straipsnio 1 dalį šis reglamentas taikytinas nuo 2007 m. liepos 12 d., t. y. dienos, kurią, be kita ko, šiuo reglamentu, kaip numatyta jo 61 straipsnio 1 dalyje, buvo panaikintas Reglamentas Nr. 259/93.
- 30 Todėl prejudicinius klausimus reikia išnagrinėti atsižvelgiant į reikšmingas Reglamento Nr. 259/93 nuostatas.
- 31 Taigi, kaip matyti iš Reglamento Nr. 259/93 6 konstatuojamosios dalies, juo siekiama organizuoti atliekų vežimo priežiūrą ir kontrolę, atsižvelgiant į aplinkos išsaugojimo, apsaugojimo ir jos kokybės gerinimo būtinybę.
- 32 Būtent iš Reglamento Nr. 259/93 3 straipsnio 1 dalies ir 6 straipsnio 1 dalies, skaitomų kartu su jo 9 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad apie atliekų, skirtų šalinti ar panaudoti, vežimą iš vienos valstybės narės į kitą ir (arba) vežimą tranzitu per vieną ar kelias valstybes nares, reikia iš anksto pranešti kompetentingoms institucijoms, kad jos galėtų imtis priemonių, būtinų žmonių sveikatai ir aplinkai apsaugoti.
- 33 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar nagrinėjamai siuntai taikoma sąvoka „atliekos“, kaip tai suprantama pagal šį reglamentą, tam, kad taikydamas jo nuostatas nustatytų, ar *Shell* turėjo informuoti Nyderlandų institucijas apie šios siuntos vežimą iš Belgijos į Nyderlandus.
- 34 Pagal Reglamento Nr. 259/93 2 straipsnio a punktą, skaitomą kartu su Direktyvos 2006/12 20 straipsniu, „atliekos“ apibrėžiamos taip, kaip jos apibrėžtos šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies a punkte, t. y. jos „reiškia medžiagą ar daiktą, patenkančią į [šios direktyvos] I priede nustatytas kategorijas, kurių atliekų turėtojas atsikrato, ketina atsikratyti arba privalo atsikratyti“.
- 35 Atsižvelgiant į Direktyvos 2006/12 I priede numatytą likutinę Q16 kategoriją, kuri apima „bet kurias medžiagas, junginius ar produktus, neminimus pirmiau išvardytuose kategorijose“, šiame I priede išvardytas atliekų kategorijų sąrašas yra iš esmės pavyzdinis. Tas pats galioja Komisijos pagal šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalį sudarytam atliekų, priklausančių prie šio I priedo sąrašė išvardytų kategorijų, sąrašui.
- 36 Vis dėlto tai, kad medžiaga ar daiktas, priskirtini prie vienos ar kelių šių atliekų kategorijų, išskyrus Q16 kategoriją, yra pirmas požymis, kad jie kvalifikuotini kaip „atliekos“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/12 1 straipsnio 1 dalies a punktą.
- 37 Tačiau pagal nusistovėjusią teismo praktiką priskyrimas prie „atliekų“ pirmiausia priklauso nuo turėtojo veiksmų ir sąvokos „atsikratyti“ reikšmės (šiuo klausimu žr. 2008m. birželio 24 d. Sprendimo *Commune de Mesquer*, C-188/07, Rink. p. I-4501, 53 punktą ir 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-263/05, Rink. p. I-11745, 32 punktą).
- 38 Iš šios teismo praktikos matyti, kad šią sąvoką „atsikratyti“ reikia aiškinti atsižvelgiant į Direktyvos 2006/12 tikslą, kuris pagal šios direktyvos 2 konstatuojamąją dalį yra žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga nuo kenksmingo poveikio, daromo dėl atliekų surinkimo, vežimo, apdorojimo, saugojimo ir išvertimo, ir į SESV 191 straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta, kad Europos Sąjungos politika aplinkos srityje siekiama aukšto apsaugos lygio ir kad ji grindžiama atsargumo ir prevencinių

veiksmų principais. Iš to išplaukia, kad sąvokų „atsikratyti“ ir „atliekos“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/12 1 straipsnio 1 dalies a punktą, nereikia aiškinti siaurai (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Commune de Mesquer* 38 ir 39 punktus).

- 39 Iš Direktyvos 2006/12 nuostatų matyti, kad sąvoka „atsikratyti“ apima medžiagos ar daikto „šalinimą“ ir „panaudojimą“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies e ir f punktus (šiuo klausimu žr. 1997 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, Rink. p. I-7411, 27 punktą).
- 40 Tiksliau, ar realiai egzistuoja „atliekos“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2006/12, reikia nustatyti atsižvelgiant į aplinkybių visumą, turint mintyje šios direktyvos tikslą ir siekiant nepažeisti jos veiksmingumo (žr. 2000 m. birželio 15 d. Sprendimo *ARCO Chemie Nederland ir kt.*, C-418/97 ir C-419/97, Rink. p. I-4475, 73, 88 ir 97 punktus; 2002 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Palin Granit ir Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus*, C-9/00, Rink. p. I-3533, 24 punktą ir minėto Sprendimo *Komisija prieš Italiją* 41 punktą).
- 41 Kai kurios aplinkybės gali būti požymiai, jog medžiaga ar daiktas buvo atsikratoma, ketinama atsikratyti arba turėjo būti atsikratoma, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/12 1 straipsnio 1 dalies a punktą.
- 42 Visų pirma, reikia atkreipti ypatingą dėmesį į aplinkybę, kad nagrinėjama medžiaga ar daiktas nėra ar nebėra naudingas turėtojui, t. y. ši medžiaga ar daiktas yra našta, kurios jis bando atsikratyti (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Palin Granit ir Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus* 37 punktą). Jei taip iš tiesų yra, egzistuoja rizika, kad jų bus atsikratyta tokiu būdu, kuris padarys žalos aplinkai, būtent jie bus nekontroliuojamai paliekami, išmetami ar šalinami. Kadangi toks daiktas ar medžiaga patenka į sąvokos „atliekos“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2006/12, taikymo sritį ir jiems taikomos šios direktyvos nuostatos, tai reiškia, kad pagal šios direktyvos 4 straipsnį jie turi būti panaudoti ar pašalinti nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nenaudojant procesų ar būdų, galinčių pakenkti aplinkai.
- 43 Dėl galimos „pareigos atsikratyti“ nagrinėjama siunta, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/12 1 straipsnio 1 dalies a punktą, pirmiausia primintina, kad *a priori* neegzistuoja jokia absoliuti pareiga šalinti šią siuntą, nes jos nesudaro draudžiama, neteisėta medžiaga ar ypatingą riziką keliančios medžiagos, kurias turėtojas privalėtų šalinti (pagal analogiją žr. 2007 m. kovo 1 d. Sprendimo *KVZ retec*, C-176/05, Rink. p. I-1721, 59 punktą). Kaip matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, iš tiesų neapdorota, tokios būklės, kokios grąžinta *Shell*, ši siunta gali būti parduota rinkoje.
- 44 Tačiau rašytinėse pastabose Komisija teigė, kad, pirma, nagrinėjama siunta nebuvo tinkama naudoti, kaip numatė Belgijos klientas, ir, antra, šis klientas neturėjo leidimo sandėliuoti dėl per žemo jos degimo laipsnio, todėl ši siunta šiam klientui buvo našta, kurios jis ketino ar net privalejo atsikratyti.
- 45 Tačiau vien šios aplinkybės neleidžia daryti išvados, kad ši siunta buvo „atliekos“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/12 1 straipsnio 1 dalies a punktą. Iš tiesų, svarbu patikrinti, ar Belgijos klientas, grąžindamas šią siuntą *Shell* dėl to, kad ji neatitiko sutartų charakteristikų, iš tiesų jos „atsikratė“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/12 1 straipsnio 1 dalies a punktą.
- 46 Šiuo atveju ypač svarbi aplinkybė, kad Belgijos klientas grąžino charakteristikų neatitinkantį *Shell* dyzeliną, siekdamas, kad jam būtų grąžinta už jį sumokėta kaina, kaip tai buvo numatyta pirkimo–pardavimo sutartyje. Tačiau neturėtų būti laikoma, kad taip veikdamas, šis klientas ketino nagrinėjamą siuntą šalinti ar panaudoti, todėl tai nebuvo „atsikratymas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/12 1 straipsnio 1 dalies a punktą. Galiausiai reikia pridurti, kad tokiomis kaip

pagrindinių bylų aplinkybėmis rizika, kad turėtojas atsikratys šios siuntos tokiu būdu, kuris padarys žalos aplinkai, yra nedidelė. *A fortiori* tai galioja ir tam atvejui, kai, kaip ir šioje byloje, atitinkama medžiaga ar daiktas turi nemažą rinkos vertę.

- 47 Šiomis aplinkybėmis belieka nustatyti, ar *Shell* ketino „atsikratyti“ nagrinėjamos siuntos nuo momento, kai paaiškėjo jos neatitiktis charakteristikoms. Iki šio momento toks ketinimas negali būti priskirtas *Shell*, nes ji nežinojo, kad turi medžiagą, neatitinkančią sutartyje su Belgijos klientu nustatytų charakteristikų.
- 48 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris turi patikrinti, ar aptariamo daikto ar medžiagos turėtojas iš tiesų ketino ją „atsikratyti“, turi atsižvelgti į visas nagrinėjamo atvejo aplinkybes, paisydamas Direktyvos 2006/12 tikslo – užtikrinti, kad panaudojimo ir šalinimo operacijos būtų atliekamos nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nenaudojant procesų ar būdų, galinčių pakenkti aplinkai.
- 49 Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nurodytų aplinkybių, kad, pirma, nagrinėjama siunta galėjo būti parduota rinkoje neapdorota, tokios būklės, kokios ji buvo tuo momentu, kai Belgijos klientas ją perdavė *Shell*, ir, antra, nagrinėjamos siuntos rinkos vertė visiškai atitinka sutartas charakteristikas atitinkančio produkto vertę, svarbu pažymėti, kad nepaisant to, jog jomis bandoma paneigti mintį, kad ši siunta buvo našta, kurios *Shell* bandė „atsikratyti“, šios aplinkybės negali būti lemiamos, nes neparodo realaus *Shell* ketinimo.
- 50 Be to, šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką sąvokos „atliekos“ nereikia suprasti taip, kad ji neapima komercinę vertę turinčių medžiagų ir daiktų, kurie gali būti panaudojami iš naujo sudarant ekonominius sandorius (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Palin Granit ir Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus* 29 punktą).
- 51 Aplinkybė, kad analogiškų nagrinėjamai siuntai produktų pardavimas paprastai nėra prekyba atliekomis, nors tai irgi įrodymas, kad ši siunta nėra atliekos, taip pat neleidžia atmesti galimybės, kad *Shell* ketino jos „atsikratyti“.
- 52 Tačiau aplinkybė, kad *Shell* perėmė nagrinėjamą siuntą, ketindama ją sumaišyti ir iš naujo pateikti rinkai, šiuo atveju turi lemiamą reikšmę.
- 53 Iš tiesų, būtų visiškai nepateisinama Direktyvos 2006/12 nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad panaudojimo ir šalinimo operacijos būtų atliekamos nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nenaudojant procesų ar būdų, galinčių pakenkti aplinkai, taikyti prekėms, medžiagoms ar produktams, kuriuos turėtojas ketina eksploatuoti ar parduoti, nepriklausomai nuo bet kokio panaudojimo. Tačiau, atsižvelgiant į pareigą plačiai aiškinti sąvoką „atliekos“, šiuos argumentus reikia taikyti tik tais atvejais, kada nagrinėjamo turto ar medžiagos panaudojimas iš naujo yra ne tik galimas, bet užtikrintas, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, iš anksto nesiremdamas nė viena iš Direktyvos 2006/12 IIB priede išvardytų atliekų panaudojimo operacijų (pagal analogiją žr. minėto sprendimo *Palin Granit ir Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus* 36 punktą ir 2003 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *AvestaPolarit Chrome*, C-114/01, Rink. p. I-8725, 36 punktą).
- 54 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 259/93 2 straipsnio a punktą reikia aiškinti taip, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėse bylose, sąvoka „atliekos“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, neapima dyzelino, netyčia sumaišyto su kita medžiaga, siuntos su sąlyga, kad jos turėtojas iš tiesų ketino pateikti rinkai šią siuntą, sumaišytą su kitu produktu, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 55 Kadangi šis procesas pagrindinių bylų šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusių teismo nagrinėjamosiose bylose, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1993 m. vasario 1 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 259/93 dėl atliekų vežimo Europos bendrijos viduje, į Bendriją ir iš jos priežiūros ir kontrolės, iš dalies pakeisto 2001 m. gruodžio 28 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2557/2001, 2 straipsnio a punktą reikia aiškinti taip, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėse bylose, sąvoka „atliekos“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, neapima dyzelino, netyčia sumaišyto su kita medžiaga, siuntos su sąlyga, kad jos turėtojas iš tiesų ketino pateikti rinkai šią siuntą, sumaišytą su kitu produktu, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Parašai.